

РЕШЕНИЕ

№ 1698

гр. София, 01.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ЧЖ-VI-Ж, в закрито заседание на първи юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Татяна Костадинова

Членове: Радостина Данаилова
Владимир Вълков

като разгледа докладваното от Владимир Вълков Въззивно гражданско дело № 20221100504354 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 435 ГПК.

Предмет на разглеждане е жалба на К. К. Б. – длъжник в изпълнително производство № 20228480400046 срещу постановление за разноските. В жалбата се твърди, че вискателят не е потърсил предварително заплащане на сумата нито е посочил сметка, на която да бъде преведена присъдената сума. Сочи се, че вискателят има обявени различни сметки за различни по основанията си вземания. Твърди също така въз основа на заповното съобщение „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД да е превело сумата от 357 лв. на 01.02.2022 г., а жалбоподателката получила покана за доброволно изпълнение на 15.02.2022 г. Оспорва се жалбоподателката да дължи такса по т. 26 от ТТРЗЧСИ, съответно я смята за недължимо за размера над 19,20 лв. с ДДС както и авансови такси за ЧСИ с довод, че такива не са заплатени от вискателя, съответно оспорва да дължи такса по т. 1, т. 5 и т. 9 от ТТРЗЧСИ над 66 лв.. Оспорва да дължи и юрисконсултско възнаграждение в изпълнителното производство с довод, че единственото действие е депозираната молба за образуване на изпълнителното дело, а евентуално поддържа довод, че не е доказано да са направени. Искане се постановление от 17.02.2022 г. да бъде отменено в частта, касаеща определени разноси за юрисконсултско възнаграждение в размер на 50 лв., намаляване на начислените такси на ЧСИ до 66 лв. с ДДС за действията му по т. 1, т. 5 и т. 9 ТТРЗЧСИ, а евентуално над сумата от 19,20 лв.

Вискателят Областна дирекция на МВР – София не изразява становище по жалбата.

В мотивите си ЧСИ А. сочи след корекция да са дължими 50 лв. – юрисконсултско възнаграждение, такса по т. 26 в размер на 25,20 лв., 24 лв. по т. 1 – такса за образуване на изпълнително дело, по т. 5 – 24 лв. (за връчване на покана за доброволно изпълнение) и по т. 9 – 18 лв. за налагане на запов. Изразено е становище, че отговорността за разноси на длъжника отпада единствено в хипотезата на чл. 79 ал. 1 ГПК. Таксата по т. 26 ТТРЗЧСИ е обоснована с факта на събрани суми с довод, че плащането е извършено след образуването на изпълнително производство, а като основа за определяне на размера ѝ е пълният размер на събираното вземане.

По допустимостта на жалбата

Жалбата е подадена в предписания от закона срок, изхожда от лице, овластено да търси защита от принудително изпълнение и касае изрично указано от закона като подлежащо на обжалване действие – разрешението от съдебния изпълнител въпрос за разпределяне на отговорността за разноските в изпълнителното производство.

Разгледана по същество, частната жалба е частично основателна.

Изпълнителното производство е образувано по искане на Областна дирекция на МВР – София за събиране на сумата 160 лв. ЧСИ приема за събиране и разноски на вискателя като след редукция на размерите с обжалваното постановление са определени като дължими 50 лв. – минимален размер на юрисконсултско възнаграждение, 25,20 лв. – такса по т. 26 ТТРЗЧСИ и е оставено без уважение възражението срещу начислените обикновени такси по т. 1, т. 5 и т. 9 от ТТРЗЧСИ с аргумент, че те касаят извършени действия.

По делото не се спори, а и се установява, че въз основа на заповорно съобщение на 01.02.2022 г. по сметката на ЧСИ А. е постъпила сума в размер на 357,20 лв.

Жалбоподателката е получила покана за доброволно изпълнение на 15.02.2022 г. и на същата дата по сметка на ЧСИ А. е превела сумата 160 лв.

Законът овластява съдебния изпълнител да определи по основание и размер отговорността за разноски, произтичаща от администрираното от него изпълнително производство. Както правилно посочва и съдебният изпълнител основание за упражняване на тази компетентност са нормата на чл. 79 ГПК като съответно приложение следва да намери и нормата на чл. 78 ал. 8 ГПК.

Според чл. 79 ал. 1 т. 3 ГПК от утвърдената отговорност на длъжника изрично са изключени направените от вискателя разноски, относими към неприложени изпълнителни способности. Това нормативно разрешение налага еднозначен извод, че и в рамките на изпълнителното производство самостоятелното от правна гледна точка притезание произтича от принципно утвърдената връзка между конкретна вреда и укоримо от правна гледна точка поведение на длъжника. Поради тази причина длъжникът дължи да възстанови всички допълнителни разходи за своя кредитор и вискател в изпълнителното производство, които са били необходими за осъществяването на принуда, заместила доброволното изпълнение – арг. от чл. 76 ал. 2 ЗЗД.

Очертаната отговорност възниква при бездействие на длъжника да изпълни доброволно вменено му задължение. За разлика от гражданския процес наказателният не предписва необходимост кредиторът да съдейства за изпълнение на парично вземане чрез посочване на банкова сметка, по която да бъде преведена сума за присъдени разноски. Такова задължение не може да бъде изведено и по аналогия предвид изпълняваемото в случая право. Вземането за разноски възниква с постановления съдебен акт за разлика от предявеното за защита вземане, чието изпълнение е и предмет на съдебното производство. Установеното парично задължение е носимо, поради което длъжникът дължи да предприеме нужните действия за да плати надлежно. Тъй като надлежното изпълнение обуславя възможност за кредитора да ползва сумата по предназначение предвид статута на вискателя действително е значение по коя сметка ще постъпи плащането. В обхвата на дължимо усилие за надлежно изпълнение се включва и събиране на информация за сметката, по която да преведе сумата в случай че сред публично обявените липсва указание за сметката, по която се приема плащане на основание юрисконсултско възнаграждение. Жалбоподателката не твърди да поискала съдействие, което да ѝ е било отказано, поради което дължи да възмезди вискателя за сторените разноски.

По делото се установява, че вискателят е заплатил сумите 24,00 лв. – такса за образуване на изпълнително дело с ДДС. Не се установява да са заплатени останалите начислени такси. Нормата на чл. 79 ал. 2 ГПК обаче установява изключение от

приложимото в исковото производство правило на чл. 78 ал. 1 ГПК – длъжникът следва да посрещне необходимите разноси **включително и когато не са били авансирани от взыскателя**. Пренебрегнатото от съдебния изпълнител задължение да събере тази такса преди да предприеме изпълнителни действия не засяга разглеждания в случая материалноправен въпрос (така изрично съображенията по т. 11 от Тълкувателно решение № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС). Както е посочено в тълкувателното решение несъбраната такса препятства желаната равнопоставеност на взыскателите с оглед достъпа им до делегираната от държавата функция засяга евентуално дисциплинарната отговорност на частния съдебен изпълнител, а не ангажимента на длъжника да понесе имуществената тежест от принудителното производство, заместващо липсващо доброволно изпълнение. С други думи, отговорността на длъжника произтича не от заплащане на авансовите такси, а от извършени изпълнителни действия, за които са предвидени такси. Ето защо и в тежест на длъжника следва да бъдат възложени авансово дължимите такси за образуване на изпълнителното производство, изготвяне и връчване на покана за доброволно изпълнение и налагане на заповед, в резултат на който е постъпила и търсената в случая сума. Тези подготвителни действия за същинското принудително изпълнение са безусловно необходими за законосъобразното принудително изпълнение и се установява да са били осъществени. Определените такси за тези действия – т. 1 и т. 5 от ТТЗЧСИ са в размер от по 20 лв. без ДДС, а за налагане на заповед – 15 лв. без ДДС и съответстват на определения от ЧСИ размер. Ето защо жалбата в тази ѝ част е неоснователна.

По жалбата срещу начисленото възнаграждение за защита от юрисконсулт

Макар и нормата на чл. 79 ЗЧСИ да не предписва дължимост на юрисконсултско възнаграждение в рамките на изпълнителното производство, ангажиментът на юрисконсулт със защита интересите на взыскателя налага приложение по аналогия на нормата на чл. 78 ал. 8 ГПК. Характерно за това вземане е че то не почива на направен разход, а овластява органа, администриращ регламентирано от ГПК производство да го определи и възложи в тежест на страната, отговорна за разноските в съответното производство. Тази особеност на вземането за юрисконсултско възнаграждение обяснява и установения механизъм за неговото определяне – следва да отчита реално извършените действия, обективизиращи защита по смисъла на закона в рамките на съответното производство. Нормата на чл. 27 ал. 2 от Наредбата за заплащане на правната помощ определя рамките на дължимо възнаграждение, произтичащо от предоставена защита в изпълнително производство – не по-малко от 50 и не повече от 100 лв. Използваният термин „представителство в изпълнително производство“ включва и осъществяването на всички подготвящи производството действия. Ето защо в съответствие със закона в случая е признато и вземане за юрисконсултско възнаграждение и предвид своевременното изпълнение е възприет минималният му размер.

По оспорената такса по т. 26 ТТЗЧСИ

Настоящият състав не споделя формираната съдебна практика, признаваща дължимост на таксата по т. 26 ТТЗЧСИ и при плащане в срока за доброволно изпълнение по следните съображения.

Както бе посочено вече по аргумент от чл. 79 ал. 1 т. 3 ГПК (нормата е въведена след постановяване на цитираното решение на ВКС) длъжникът не носи отговорност за разноси по изпълнението, които са направени за неприложени изпълнителни способи. Безспорно в практиката се приема, а и самият текст на т. 26 ТТЗЧСИ определя тази такса като резултатна – размерът ѝ зависи от събраната в производството сума. Спорно в практиката е съдържанието на понятието „събрана“.

Изпълнителното производство започва с покана към длъжника да изпълни доброволно дължимото. В тази фаза съдебният изпълнител **не може да предприеме**

каквото и да било действие на принуда – запорът и възбраната обезпечават, но не реализират принудително събиране на вземането. Съдебният изпълнител е овластен единствено да администрира производството, осигурявайки възможност на длъжника да плати доброволно. Същевременно ТТРЗЧСИ предвижда такса за всяко подготвително действие – образуване на изпълнителното производство, връчване на покана за доброволно изпълнение. Тези такси не са разходоориентирани. Те се дължат независимо дали и какви разходи прави частният съдебен изпълнител, за да комплектува книгата в дело и да осигури връчване на покана за доброволно изпълнение. Както бе посочено вече очертаните действия в случая са били необходими, но и се оказват **достатъчни, за да бъде извършено доброволното плащане**. С други думи, за осъществяването на необходимите действия от съдебния изпълнител той е събрал нормативно предписаното възнаграждение, каквото представлява всяка една такса независимо от механизма за нейното формиране.

От друга страна визирайки като граница на отговорността за разноси необходимите за реализация на изпълняемото право нормата на чл. 79 ал. 1 т. 3 ГПК не държи сметка дали вискателят е могъл да предвиди невъзможността за успешна реализация на предприятията изпълнителен способ. Следователно, законът ограничава отговорността на длъжника на основата на обективен критерий, възлагайки в негова тежест само разноските, довели реално до реализация на изпълняемото право. При положение, че длъжникът е освободен от разноси дори и вискателят обективно да е бил лишен от възможност да предвиди изхода от предприятия и обезпечен от него изпълнителен способ, няма разумна причина върху длъжника да бъде възложена такса, пряко произтичаща от предпочитанието на вискателя да потърси съдействие от частен съдебен изпълнител. Такава такса е недължима на държавен съдебен изпълнител, когато длъжникът съобрази поведението си с отправената му покана да заплати доброволно сумата – чл. 53 ал. 2 от Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата. Няма основание по пътя на тълкуването при едни и същи обстоятелства – неизпълнено доброволно притезание преди образуване на изпълнителното производство, длъжникът в производство пред частен съдебен изпълнител да бъде третиран различно от длъжник в производство пред държавен съдебен изпълнител.

Различното третиране не може да бъде обосновано и с начина за формиране на възнаграждението за частния съдебен изпълнител. Самият закон отрича принципно установена като дължима такса за опис, когато това действие е извършено в срока за доброволно изпълнение – чл. 79 ал. 3 ГПК (също въведена след постановяване на цитираното решение с редакция в ДВ бр. 49/2012 г.). От изказванията на народните представители в пленарна зала става ясно, че с промяната се цели предотвратяване натрупването на разноси във фазата на изпълнението, когато то е **предприето доброволно** при съчетаване със законния интерес на частния съдебен изпълнител да бъде стимулиран към изпълнение на възложените му действия (срв. <https://parliament.bg/bg/plenaryst/ns/7/ID/2755>). Със същия закон е изменен и текстът на чл. 83 ал. 2 ЗЧСИ като изрично е въведено ограничение в размера на допустимото възнаграждение, формирано от пропорционални такси – до 1/10 от размера на задължението. С това правило изрично е лимитиран интересът на частния съдебен изпълнител без оглед обстоятелството какъв обем от действия, предполагащи формиране на пропорционална такса, е осъществил. Същевременно нормата на чл. 78 ал. 1 ЗЧСИ разграничава таксата според естеството на предприетите действия – изпълнителни и други. Следователно основание за таксата, утвърдена като източник на възнаграждение за частния съдебен изпълнител, е **извършено от него действие**. Както бе посочено вече за извършените от частния съдебен изпълнител действия, обуславящи изрично предписана такса (чл. 82 ЗЧСИ) във фазата на доброволно изпълнение е предвидено възнаграждение. Доброволно извършеното плащане не произтича от извършено от частния съдебен изпълнител действие, за да бъде налице предписаното от чл. 78 ал. 1 т. 2 ЗЧСИ основание за начисляване на такса. Ето защо както буквалното, така и смисловото тълкуване, налагат

термина „сбрана“ да се тълкува като постигнат **резултат от предприето изпълнително действие** (реализиран изпълнителен способ). Извършеното плащане в срока за доброволно изпълнение изключва възможността за последваща принуда, поради което и не обосновава дължимост на резултатната такса по т. 26 ТТРЗЧСИ.

Мотивиран от изложеното съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на К. К. Б. постановление за определяне на разноси от 17.02.2022 г. на частен съдебен изпълнител Р. А. по изп.д. № 20228480400046, обективирани в покана за доброволно изпълнение от 05.11.2019 г. за сумата 25,20 лв. като **ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ** жалбата в останалата ѝ част.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____